

Міністерство охорони здоров'я України

**Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»**

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ
НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ
У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю*

Полтава – 2014

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
Вченого ради ВДНЗУ «УМСА»
від 19 червня 2013 р., протокол №10

Редакційна колегія:

- проф. Ждан В.М. – ректор академії, головний редактор
проф. Бобирьов В.М.– перший проректор з науково-педагогічної роботи,
відповідальний редактор
д.біол.н. Білаш С.М. – начальник навчального відділу
доц. Лещенко Т.О. – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
доц. Бєляєва О.М. – доцент кафедри іноземних мов з латинською мовою
та медичною термінологією
доц. Карпенко О.О.– доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології
з профілактикою стоматологічних захворювань
доц. Чорна І.О. – доцент кафедри загальної хірургії з доглядом за хворими
доц. Ярмола Т.І. – доцент кафедри внутрішньої медицини № 2
з професійними хворобами
Нетудихата О.М.– зав. навчально-методичного кабінету

МЕТОДОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ Геранін С.І., Хорош М.В.	45
ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕССОМ У СУЧASНОМУ ВНЗ Гладка Т.І.	47
ВИКОРИСТАННЯ IT-МЕТОДІВ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ Голованова І.А., Хорош М.В., Руденко Л.А.	49
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН Гриценко Є.М., Ксьонз І.В.	51
РЕФЛЕКСИВНЕ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ІЗ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ Гришко Ю.М., Костенко В.О.	53
ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ Громова А.М., Мітюніна Н.І., Мартиненко В.Б., Нестеренко Л.А.	54
ВПЛИВ ЗАНЯТЬ АЕРОБІКОЮ НА ФАХОВУ І ПСИХОФІЗИЧНУ ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ Губка П.І.	56
ОСОБЕННОСТИ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ЕВРОПЕ Дворник В.Н., Добровольский А.В., Добровольская О.В.	57
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ З ІМПЛАНТОЛОГІЄЮ Дворник В.М., Тесленко О.І., Кузь Г.М., Кузь В.С.	59
ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ Дейнега Т.Ф., Рогуля В.О., Свінціцька Н.Л.	60
УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ОСВІТИ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ З ЕПІДЕМІОЛОГІЄЮ Дубинська Г.М., Сизова Л.М., Ізюмська О.М., Коваль Т.І., Полторапавлов В.А., Лимаренко Н.П., Баштан Н.З., Боднар В.А., Котелевська Т.М., Прийменко Н.О.	63
УПРОВАДЖЕННЯ ДЕЯКІХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ Дубінін С.І., Ваценко А.В., Пілюгін В.О., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Рябушко О.Б., Овчаренко О.В.	65
ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ТА ІНТЕГРАЦІЯ ТЕРАПІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ Дудченко М.А., Третяк Н.Г., Малик Л.В., Дудченко М.О.	66
ІНТЕЛЕКТ-КАРТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ВНЗ Ефендієва С.М., Роженко І.В.	68
РЕАЛІЗАЦІЯ ДИДАКТИЧНИХ ПРИНЦІПІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ МОДУЛЯ «ПОВНЕ ЗНІМНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ» Єрис Л.Б.	70
АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ФАХУ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА» Ждан В.М. ¹ , Зазікіна Д.С. ¹ , Флегантова Б.Л. ²	71
УПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КАФЕДРІ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ І ТЕРАПІЇ Ждан В.М., Ткаченко М.В., Бабаніна М.Ю., Волченко Г.В., Кітура Є.М., Лебідь В.Г.	73
АКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ У ВИКЛАДАННІ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ Зюзіна Л.С., Мизгіна Т.І.	74
ДІЛОВА ГРА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ» Зятіна О.М.	76
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ЗА СУЧАСНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ Ільченко В.І., Сизова Л.М., Пікуль К.В., Прилуцкий К.Ю.	77
СУЧАСНА ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Іщєйкін К.Є., Люлька Н.О., Потяженко М.М., Хайменова Г.С., Настрога Т.В.	79
ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ТЕМАТИЧНИХ КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ ІЗ ФАХУ «МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ» Іщєйкін К.Є., Гаевський С.О., Потяженко М.М., Соколюк Н.Л., Кітура О.Є.	82
КЛІНІЧНА ЛЕКЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ Казаков Ю.М., Петров Є.Є., Борисова З.О., Треумова С.І.	83

цільності, організація зустрічей із провідними фахівцями-практиками передбачають реалізацію принципу зв'язку теорії з практикою. Опираючись на загальнонаукову медичну освіту студентів, знання за темою повного знімного протезування необхідно формувати з розрахунком на практичну діяльність лікаря-стоматолога загальної практики, лікаря ортопеда-стоматолога, які повинні забезпечувати надання стоматологічної допомоги першої та другої ланок.

Розуміння сутності теми повного знімного протезування починається з вивчення ще на першому курсі анатомії, поступово продовжується з вивченням біомеханіки та фізіології і завершується після систематичного і послідовного вивчення окремих тем модуля «Повне знімне протезування». При цьому викладач визначає обсяг, зміст навчального матеріалу за формами занять, обсяг самостійної роботи, на яку відводиться левова частка годин при вивчені матеріалу.

Вища школа завжди шукає найкоротших шляхів до вивчення науки найефективнішим способом. Повне знімне протезування неможливо вивчити без забезпечення наочності: попередньо підготовлених моделей беззубих щелеп, індивідуальних ложок для верхньої і нижньої щелеп, показових методів визначення центрального співвідношення щелеп, різних варіантів постановки штучних зубів, а також приладів, що відтворюють рухи нижньої щелепи, гарнітурів штучних зубів та набору акрилових пластмас. Для пояснення послідовності клінічних і лабораторних етапів виготовлення протезів неможливо обйтися без таблиць. При цьому як зміст матеріалу, так і форма його подання мають бути доступними для розуміння.

Якомога частіше на практичних заняттях треба розв'язувати ситуаційні задачі, які дадуть можливість студентам розкрити власні креативні можливості.

Ми вважаємо, що якість підготовки випускника залежить від того, наскільки повно і комплексно викладачі вишу зуміють реалізувати всю систему дидактичних принципів навчання, починаючи з першого курсу.

Якщо розглядати процес конструювання повних знімних протезів зі штучно створеними зубними рядами як філософію творення, то особливим принципом, на який доцільно звернути увагу, є принцип проблемності.

Список використаної літератури

1. Авдеєва І.М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи: [навч. посіб.] / І.М.Авдеєва, І.М.Мельникова. — К. : Професіонал, 2007. — С. 30—121.
2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: [навч.-метод. посіб.] / Л.В.Артемова. — К. : Кондор, 2008. — С. 35—126.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: [підруч.] / С.С.Вітвицька. — К. : Центр навчальної літератури, 2001. — С. 211—217.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : [метод. посіб. для студ. магістрат.] / С. С. Вітвицька. — К. : Центр навчальної літератури, 2003. — С. 129—198.
5. Лекції з педагогіки вищої школи: [навч. посіб.] ; за ред. В.І. Лозової. — [2-е вид., доп і випр.]. — Харків: ОВС, 2010. — С. 52—71, С. 142—276.
6. Карпенко О.В. Управлінський облік. Методика викладання у вищій школі / О.В. Карпенко. — К. : Центр учебової літератури, 2007. — С. 38—42.

АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ФАХУ «ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

Ждан В.М.¹, Зазикіна Д.С.¹, Флегантова Б.Л.²

¹ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»

²Полтавська державна аграрна академія

Висвітлено дані про виконання дворічної інтернатури фаху «Загальна практика – сімейна медицина». На прикладі діяльності кафедри сімейної медицини і терапії ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» показано шляхи вдосконалення навчального процесу.

Ключові слова: інтернатура, навчальний процес, первинна медична допомога.

Роль вищих медичних навчальних закладів України в реформуванні медичної галузі полягає в забезпеченні відповіді викликам сьогодення щодо підготовки лікаря нової якості, який має бути готовим до роботи в первинній ланці системи охорони здоров'я [1].

У Полтавській області створені центри первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), у яких відповідно до наказу Департаменту охорони здоров'я Полтавської державної адміністрації призначенні керівники заочної частини підготовки лікарів-інтернів. Доценти кафедри сімейної медицини і терапії ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» надають консультативно-методичну, організаційну допомогу і контролюють якість підготовки лікаря-інтерна фаху «Загальна практика – сімейна медицина» в центрах ПМСД Полтавської області. Навчальними базами кафедри (крім міських і районних) стали Полтавська обласна клінічна лікарня і Полтавська центральна районна лікарня. На всіх базах кафедра вивчила першочергові завдання сімейної медицини на первинному організаційному рівні

медичної допомоги. На ці питання звертаємо посилену увагу.

Поцелуєв В.І. провів соціальне дослідження серед сімейних лікарів сільських районів Сумської і Харківської областей. Серед чинників впливу на якість надання ними медичної допомоги 100 респондентів на перше місце поставили показник «рівень кваліфікації лікарів» (43,1%). Отже, на думку лікарів сільської місцевості, найважливішим чинником впливу на якість медичної допомоги на первинному рівні є рівень їхньої кваліфікації [4]. З початку навчання в інтернатурі лікарі-інтерни мають малий досвід самостійної роботи і тому потребують постійної допомоги куратора в навчанні та формуванні практичного досвіду роботи в первинній ланці охорони здоров'я. У цих умовах завдання викладача - надати допомогу інтерну у формуванні програми своєї освіти й усвідомленні відповідальності за результати свого навчання. За програмою перший рік інтернатури складається із заочної підготовки інтерна впродовж 5 місяців. У цей період лікар-інтерн працює і навчається в центрі ПМСД. Очна частина підготовки інтерна проводиться на кафедрах академії. В умовах клініки молоді лікарі працюють із досвідченими викладачами, що беруть на себе відповідальність за якість навчання й опанування практичними навичками. Ми перейняли досвід цієї роботи в Харківській медичній академії післядипломної освіти [3].

На кафедрі діють чітке закріплення і відповідальність конкретного доцента за навчання лікарів-інтернів 1 і 2 років навчання. Першим етапом роботи доцента, куратора інтерна, стає оцінювання якості базового рівня знань лікаря-інтерна і вирішення організаційних питань заочного навчання лікарів-інтернів у центрах ПМСД. Ми вважаємо, що керівники новостворених центрів ПМСД лікарів-інтернів ще не мають відповідного досвіду для цієї роботи. Оцінювання базового рівня знань і навичок інтерна спочатку першого і другого років навчання дозволяє виявити недоліки в знаннях і виконанні практичних навичок. Відповідно до аналізу якості знань і вмінь лікаря-інтерна складаємо його щомісячний додатковий план до основного індивідуального плану навчання відповідно за затвердженої навчальної програми дворічної інтернатури. Звертаємо особливу увагу на присутність лікаря-інтерна на амбулаторно-консультативному прийомі з фахівцем відповідного профілю.

З метою впровадження сучасних технологій управління навчальним процесом кафедра розробила для лікарів-інтернів програму формування професійної готовності до самостійної роботи. Ми знаємо, що лікарі-інтерні мають малий досвід публічного спілкування, не можуть кваліфіковано і раціонально спілкуватися з пацієнтами. Тому на кафедрі впродовж першого року навчання інтернів - очна частина 6 місяців (936 год.) і на другому році інтернатури - очна частина 4 місяці (624 год.) розроблені та впроваджуються такі заходи:

- участь у щотижневих клінічних конференціях у відділеннях упродовж навчання на кафедрі;
- підготовка і доповідь історії хвороби, мультимедійної презентації за певним діагнозом з обов'язковим посиланням на протоколи діагностики і лікування, регламентовані МОЗ України;
- за індивідуальним розкладом присутність інтерна на консультативному прийомі сільського населення спільно з обласним спеціалістом у Полтавській обласній консультативній поліклініці та в поліклініці Полтавської районної лікарні;
- участь у регулярному тренінгу до іспиту «КРОК-3»;
- виконання наукових досліджень і виступ із доповіддю на щорічних конференціях інтернів і молодих учених;
- участь інтернів у науково-практичних конференціях і телемостах.

Спілкуючись з інтернами, ми з'ясували, що їхні публічні виступи і присутність на конференціях допомагають їм краще орієнтуватися в професії та сприяють самовдосконаленню. Вищим навчальним медичним закладам необхідно організувати систематичну роботу щодо прогнозування змісту освіти для професійної підготовки фахівців на перспективу з урахуванням викликів часу, відповідно забезпечувати модернізацію навчального процесу на засадах новітніх досягнень у сфері освіти, охорони здоров'я, враховувати перспективу в розробці навчальних планів і програм [1]. Відомо, що знання показників аналізу крові в нормі та при патології необхідні лікарю з перших днів роботи з хворими. Навчальна програма інтернатури з фаху «Загальна практика – сімейна медицина» складена таким чином, що розділ «Хвороби органів кровотворення» вивчається не спочатку, а в кінці другого року інтернатури. Відповідно до цього кафедра проводить додаткові заняття з інтерпретації аналізів крові з початку інтернатури.

Висновок

На етапі реформування медичної галузі, створення центрів первинної медико-санітарної допомоги суттєво зростають вимоги до всіх керівників щодо якісного виконання навчального плану й уніфікованої програми для лікарів-інтернів фаху «Загальна практика – сімейна медицина».

Список використаної літератури

1. Первинна спеціалізація (інтернатура) «Загальна практика – сімейна медицина»: реалії сьогодення і перспективи розвитку / [В.М. Гребеник, О.І. Криськів, С.Є. Шостак, О.М. Масик] // Медична освіта. — 2012. — №1. — С. 162—164.
2. Павлов О.О. Післядипломна освіта: сучасні тенденції розвитку та перспективи / О.О. Павлов, В.І. Більченко, М.Є. Тимченко // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. — 2013. — №3. — С. 22—23.
3. Поцелуєв В.І. Вивчення впливу кваліфікації лікарів на якість надання первинної медико-санітарної допомоги та оцінка становії управління / В.І. Поцелуєв // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. — 2013. — №1. — С.81—84.